

**НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ НА МАТЕРІАЛІ
АНГЛОМОВНИХ ПІСЕНЬ
TEACHING STUDENTS ENGLISH WITH THE HELP OF ENGLISH SONGS**

Мар'яна Шевченко

*Викладач кафедри англійської мови технічного спрямування № 1, Національний
технічний університет України “Київський політехнічний інститут”*

Abstract. The conference paper deals with teaching students English with the help of English songs. Music is considered as one of the most effective ways of influence on the feelings and emotions of students. Examples of songs use by scholars while studying foreign languages are reviewed. The question of connection of arts (music) and a foreign language is covered, particularly noted are the fundamental features that unite them. In the conference paper the emphasis is put on the methodological benefits of songs use in teaching students a foreign language. Aims of songs use in a foreign language lesson are formulated. The role of English songs in students' mastering of information of country-specific, linguo-country-research, cultural and aesthetic nature – the question of a cultural component – is provided. Songs selection criteria for a foreign language lesson are proposed, and methods of their use are outlined.

Усім відомо, що найкраще виконується та робота, що супроводжується бажанням та мотивацією. Саме тому, все частіше викладачі іноземних мов, зокрема англійської, використовують засоби навчання, що не тільки збагачують об'єм лінгвістичних знань осіб, які навчаються, а ще й розвивають обізнаність щодо культури і країни, мову якої студенти вивчають, задіюючи під час цього їх емоціональну сферу.

Розвиваючий аспект іноземної культури передбачає, як зазначає Є.І. Пассов [6], цілеспрямований розвиток у тих, хто навчається: 1) мовленнєвих здібностей; 2) психічних функцій, пов'язаних із мовленнєвою діяльністю (пам'ять, увага, уява); 3) здібності до спілкування; 4) мотивації до

подальшого оволодіння іноземною культурою.

Одним із найефективніших способів впливу на почуття й емоції студентів є музика, що представляє собою, за словами В.Л. Леві [3: 13], найсильніший психічний побудник, що проникає у приховані глибини свідомості. Зазначений автор також робить посилання й на відомого педагога Яна Амоса Коменського, який писав, що той, хто не знає музики, уподібнюється до того, хто не знає письма. У школах Давньої Греції багато текстів розучували співом, а в початковій школі Індії абетку й арифметику вивчають співом і зараз.

У своєму інтенсивному курсі перед заняттями і на перервах Г.О. Китайгородська [2] використовувала популярні пісні країни, мова якої вивчалася, щоб вони постійно були на слуху в учнів. У результаті багато осіб запам'ятовували слова пісень, наспівували їх, питали про щось незнайоме.

Про зв'язок мистецтва й іноземної мови пишуть Г. Блелль і К. Хельвіг [7]. Відповідно до них, музика та мистецтво вільно інтерпретуються, залишають слід у культурній свідомості, збуджують креативність і викликають індивідуальні мовні реакції. Ці ж автори описують основоположні функції, що об'єднують музику й іноземні мови:

- 1) фізіологічна (сприяє запам'ятовуванню);
- 2) психогігієнічна (сприяє розслабленню);
- 3) емоційна (викликає почуття);
- 4) соціально-психологічна (підсилює динаміку в групі);
- 5) когнітивна (сприяє розумовим процесам);
- 6) функція несвідомого вчення (складні мовні структури завчаються на несвідомому рівні);
- 7) комунікативна (сприяє спілкуванню).

Таким чином, сформулюємо методичні переваги використання пісень під час навчання студентів іноземній мові:

1. Пісні як один із видів мовленнєвого спілкування є засобом міцнішого засвоєння та розширення лексичного запасу, тому що вони включають нові слова й вирази. У піснях уже знайома лексика зустрічається в новому

контекстуальному оточенні, що допомагає її активізації, а також в них часто можна зустріти власні й географічні назви, реалії країни мови, що вивчається, поетичні слова. Це сприяє розвитку у студентів відчуття мови, знань її стилістичних особливостей;

2. В піснях краще засвоюються й активізуються граматичні конструкції. У деяких країнах створюються пісні для навчання найбільш поширеним конструкціям. Вони написані в сучасному ритмі, супроводжуються текстом із пояснювальними коментарями, а також завданнями (мета яких – перевірка розуміння й обговорення змісту);

3. Пісні сприяють вдосконаленню навичок іншомовної вимови, розвитку музичного слуху. Встановлено, що музичний слух, слухова увага і слуховий контроль знаходяться в тісному взаємозв'язку з розвитком артикуляційного апарату. Розучування та виконання коротких, мелодійно нескладних пісень із частими повторами допомагають закріпити правильну артикуляцію й вимову звуків, правила фразового наголосу, особливості ритму тощо;

4. Пісні сприяють естетичному вихованню студентів, згуртуванню колективу, більш повному розкриттю творчих здібностей кожного. Завдяки музиці на парі створюється сприятливий психологічний клімат, знижується психологічне навантаження, активізується мовна діяльність, підвищується емоційний тонус і підтримується інтерес до вивчення іноземної (англійської) мови;

5. Пісні та інші музичні твори стимулюють монологічні та діалогічні висловлювання, слугують основою розвитку мовленнєво-розумової діяльності осіб, які навчаються, сприяють розвитку як підготовленого, так і непідготовленого мовлення.

На занятті іноземної мови пісні найчастіше використовуються:

- 1) для фонетичної зарядки на початковому етапі заняття (обираються пісні з частими повторами і чітким ритмом);
- 2) для міцнішого закріплення лексичного й граматичного матеріалу;
- 3) як стимул для розвитку мовних навичок і умінь;

4) як свого роду релаксація посеред або наприкінці заняття, коли студенти втомилися і їм потрібна розрядка, що знімає напругу і відновлює їх працездатність.

Оскільки метою навчання іноземній мові, згідно із З.М. Нікитенко й О.М. Осіяною [4: 14], є не тільки отримання знань, формування в учнів навичок і вмінь, але й засвоєння ними відомостей країнознавчого, лінгвокраїнознавчого і культурно-естетичного характеру, пізнання цінностей іншої для них національної культури, то під час визначення змісту навчання безперечно постає питання про культурний компонент. У процесі відбору змісту національно-культурного компонента з усього різноманіття лінгвокраїнознавчого матеріалу виділяється те, що має педагогічну цінність, що здатне сприяти не тільки навчання спілкування іноземною мовою, але й долучитися до культури країни цієї мови [5: 17].

Стимулом для бесід і дискусій можуть стати сучасні, популярні серед молоді пісні. Бажано, щоб вони були цікаві за змістом і стимулювали студентів до подальшого обговорення, висловлення свого відношення до пісні, її змісту й виконання.

Критерії відбору пісень, відповідно до С.Ф. Гебель [1: 28], можуть бути такими: пісня повинна бути приємною, ритмічною, не надто довгою, мати приспів, повинна мотивувати, зацікавити учнів, відповідати віку і рівню навченості студентів, відображати країнознавчу специфіку, а голос виконавця має бути зрозумілим.

Автори З.М. Нікитенко й О.М. Осіянова [5: 19] зазначають, що методика використання кожної пісні передбачає попереднє введення, активізацію та закріплення лексико-граматичного матеріалу використовуваних пісень.

Отже, пісні на занятті англійської мови покращують результати викладання: активізують навчальну діяльність, слугуючи кращому засвоєнню лексико-граматичного і країнознавчого матеріалу, а також розширенню і збагаченню словника студентів, і, найголовніше, пісні є одним з найсильніших стимулів до подальшого вивчення англійської мови. Пісня може своїм змістом

спонукати учнів до висловлення власних думок, ставлення, оцінки чого-небудь. Крім того, вдало підібрані пісні розвивають мислення, уважність і пам'ять студентів, допомагають мимоволі утримувати в пам'яті складний матеріал, мовні кліше, стійкі вирази. Музика позитивно впливає на формування особистостей тих, хто навчається, їх характер і настрої, а також формує естетичний смак. Тому, не можна недооцінювати роль англомовних пісень у процесі навчання студентів англійській мові.

Література:

1. Гебель С.Ф. Использование песни на уроке иностранного языка. // ИЯШ № 5, 2009. – С. 28-30.
2. Китайгородская Г.А. Интенсивное обучение иностранным языкам: теория и практика. / Г.А. Китайгородская. – М.: Русский язык, 1992. – 254 с.
3. Леви В.Л. Вопросы психобиологии музыки. // Советская музыка. – 1966. – № 8, С. 13-19.
4. Никитенко З.Н., Осиянова О.М. К проблеме выделения культурного компонента в содержании обучения английскому языку в начальной школе. // Иностранные языки в школе. – 1993. – № 3, С.14-17.
5. Никитенко З.Н., Осиянова О.М. О содержании национально-культурного компонента в обучении английскому языку младших школьников. // Иностранные языки в школе. – 1994. – № 5, С. 17-19.
6. Пассов Е.И. Основы коммуникативной методики обучения иноязычному общению. / Е.И. Пассов. – М.: Русский язык, 1982. – 276 с.
7. Blell Gabrielle, Hellwig Karlheinz. Bildende Kunst und Musik im Fremdsprachenunterricht. – Frankfurt/M.: Peter Lang Publishing, 1996. – 126 s.